

ПРОБЛЕМИ ЗАЛУЧЕННЯ СТУДЕНТІВ ДО НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ

Гладкий М.О.

Полтавський державний педагогічний університет імені В.Г.Короленка

Удосконалення професійно-практичної підготовки вчителя є головною умовою у складному процесі формування нового покоління молоді. Діяльність вчителя у сучасних умовах наповнюється новим змістом, який відрізняється ускладненням соціально-економічних функцій, практичною реалізацією комплексного підходу до навчання і виховання, підготовкою молоді до праці на висококомунікованому і автоматизованому сільськогосподарському виробництві. Ускладнення функцій вчителя потребує подальшого удосконалення традиційної системи підготовки педагогічних кадрів, розробки нових форм, засобів і методів їх професійної підготовки. Виходячи з теорії системного, цілісного підходу до підготовки вчителя, студентів педуніверситету необхідно навчати науковим теоретичним положенням і формувати у них такі уміння і навички, які дозволять їм в подальшій педагогічній діяльності здійснювати з найбільшою ефективністю навчання і виховання. У межах сучасної системи вищої педагогічної освіти розв'язання завдань удосконалення професійної підготовки майбутніх вчителів потребує використання, спеціальних знань, які дають можливість передбачати аналіз і оцінку виробничих ситуацій, обґрунтування рішення і реалізацію його в умовах, максимально наближених до реальних. В основу формування професійних умінь і навичок повинна бути покладена діяльність студента, яка моделює діяльність вчителя.

Реалізація ідеї навчання майбутнього вчителя до реальних умов знайшла своє втілення на факультеті технології та дизайну у впровадженому курсі "Сільськогосподарське дослідництво з практикумом". У своїй практичній роботі студенти неухильно керуються чіткими завданнями найрізноманітнішого змісту, розв'язання яких потребує усвідомлення поставленої мети, вміння планувати свою роботу, здійснювати постійний контроль за її виконанням. Крім того, для постановки кожного дослідження потрібний певний час, іноді досить тривалий. Отже, успішно завершити дослідження можна лише в тому випадку, якщо студенти постійно зацікавлені роботою, вміють вести спостереження, систематично реєструють їх у щоденниках, порівнюють, аналізують, узагальнюють, роблять висновки.

Нинішній етап перебудови сільської школи вимагає докорінного удосконалення трудового виховання підростаючого покоління. Досягти цієї мети можна завдяки широкому застосуванню у школах нових форм господарської діяльності.

Дослідницька робота є невід'ємною складовою частиною навчально-виховного процесу. Вона органічно пов'язана з теоретичним навчанням і відіграє важливу роль у вивченні наукових основ сучасного сільськогосподарського виробництва, а також у виконанні практичних робіт учнів на шкільній навчально-дослідній ділянці.

Сільськогосподарське дослідництво набуло в школі найефективнішої форми суспільно корисної праці, яка підносить учнівську працю на рівень творчої діяльності. Досвід роботи показує, що дослідництво сприяє не тільки формуванню знань, умінь і навичок, а й збуджує творчу думку, розвиває допитливість, ініціативу, новаторство, допомагає вихо-

увати любов до праці взагалі й до сільськогосподарської, зокрема.

Слід відзначити, що дослідницька робота має навчально-виробничий характер і спрямована на вирощування високих врожаїв сільськогосподарських культур, впровадження досягнень агробіологічної, зоотехнічної наук та передової практики в умовах району та області відповідно до агрофізичних, агрохімічних та кліматичних умов.

Тематика дослідів досить різноманітна і спрямована на дослідження різних норм і способів внесення мінеральних та органічних добрив відповідно до конкретних репрезентативних умов, вивчення ефективності впливу мікродобрив і стимуляторів росту; вивчення нових перспективних сортів, використання досягнень сільськогосподарської науки; застосування комплексної механізації при вирощуванні сільськогосподарських культур; ефективність застосування біологічних та хімічних препаратів і вітамінної годівлі у тваринництві [1, 2, 4].

У багатьох школах області дослідницька робота на шкільних навчально-дослідних ділянках пов'язується з роботою на полях господарства.

Тематикою досліджень передбачено вивчення і впровадження в практику найкращих районованих сортів сільськогосподарських культур, зокрема пшениці, кукурудзи, картоплі, овочевих культур, а у тваринництві — підвищення поголів'я молодняку, кролів, птиці. Тому постановка дослідів сприяє підвищенню інтересу, стає важливим засобом трудової підготовки і професійної орієнтації учнівської молоді у сфері сільськогосподарського виробництва. Зацікавленість значною мірою залежить від методу педагогічного керівництва діяльністю учнів — запрограмованою системою розумових і практичних дій з підготовки проведення дослідів, а також від уміння користуватися нею [3].

Досвід дослідницької роботи переконує, що творче ставлення та інтерес учнів до праці виховується при додержанні багатьох методичних вимог. Серед них особливо важливі такі:

- правильний вибір теми і осмислення мети дослідів;
- застосування проблемного методу при плануванні дослідницької роботи;
- необхідність глибокого вивчення процесів підготовчої роботи біологічних особливостей культур, агротехніки їх вирощування, системи використання органічних і мінеральних добрив;
- кваліфіковане педагогічне керівництво дослідницькою роботою, участь спеціалістів сільського господарства, новаторів виробництва, вчених;
- зв'язок дослідницької роботи з перспективами розвитку сільського господарства;
- обов'язковий агрономічний аналіз результатів дослідів, його статистичний облік та впровадження у виробництво;
- постійне вдосконалення форм пропаганди дослідництва організації міжшкільних, районних та обласних конференцій тощо.

Ці особливості педагогічної роботи і методики проведення дослідів, їх практичне застосування під час організації дослідництва з учнями в умовах сільської школи студенти засвоюють у змісті курсу "Сільськогосподарське дослідництво з практикумом". В процесі його вивчення майбутні вчителі набувають таких важливих рис особистості, необхідних керівникам сільськогосподарського виробництва, як творчий підхід до праці, культура праці, уміння раціонально використовувати землі і збі-

льшувати їх продуктивність, уміння аналізувати результати діяльності, робити відповідні висновки.

Таким чином, багаторічний досвід роботи показує, що дослідницька робота — це є найдієвіша форма поєднання навчання з продуктивною працею, школа громадянського становлення особистості, яка дає можливість ознайомлюватися з сучасним сільськогосподарським виробництвом, перспективами його розвитку, основами агро- і зоотехнічних знань.

Література

1. Журавель С.В. Дослідницька робота в сільській школі. — К.: Радянська школа, 1984. — С. 59–67.
2. Панченко М.Ф. Деякі питання методики організації соціально-педагогічного дослідження готовності учнів до праці в сільському господарстві. — К.: Міністерство освіти УРСР, 1970. С. 27–30.
3. Сергієнко Д.Л. Дослідницька робота учнів. — К.: Знання, 1985. — С. 25.
4. Симоненко В.Д. Профессиональная ориентация учащихся в процессе трудового обучения: Кн. Для учителя. — М.: Просвещение, 1985. — С. 125–154.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ

*Гончарук І.М., Бриль Г.К.
Південноукраїнський державний педагогічний університет
імені К.Д.Ушинського*

Технологія навчання — новий напрямок у педагогічній науці, яке займається конструюванням оптимальних навчальних систем, проектуванням навчальних процесів. В основі педагогічної технології полягає ідея повної керованості навчальним процесом, проектування і відтвореності навчального циклу.

Специфічні риси технології навчання:

- розробка і постановка мети навчання;
- орієнтація навчальних процедур на гарантоване досягнення навчальної мети;
- оперативний зворотний зв'язок, оцінка поточних і підсумкових результатів;
- відтвореність навчальних процедур.

Істотною межею технології навчання є відтвореність навчального циклу, тобто можливість його повторення будь-яким учителем.

Цикл навчання містить: встановлення мети навчання; попередня оцінка рівня освіти; навчання, сукупність навчальних процедур і коректування згідно з результатами зворотного зв'язку; підсумкова оцінка результатів і постановка нової мети.

Навчальний процес набуває модульного характеру: складається з блоків-модулів, кожний з яких представляє цикл навчання за темою.

Зворотний зв'язок, об'єктивний контроль знань — істотна межа технології навчання. Однією із задач технології навчання є створення